

PRÒLEG

Ara que fa 20 anys de les primeres Jornades Tècniques sobre reutilització d'aigües urbanes celebrades el 1985 a Castell-Platja d'Aro podem afirmar que moltes de les idees d'aquelles sessions del llunyà 1985 són avui una realitat a la Costa Brava. Allò que eren possibilitats teòriques i, per tant, remotes, són avui fets quotidians.

20 anys que van de la teoria a la pràctica. Pràctica quantificada, mesurada, analitzada, contrastada i divulgada. Pràctica que contrasta, verifica i millora la teoria. Pràctica per desenvolupar múltiples projectes que ens han permès, any rere any i metre cúbic a metre cúbic, arribar a reutilitzar un 25% del total de l'aigua depurada a la Costa Brava. I no hem acabat. Un percentatge destacable tant en el context de la península Ibèrica com dels altres estats europeus. A finals d'aquest any 2005 s'hauran produït al llarg de la Costa Brava al voltant de

7.000.000 m³ d'aigua regenerada, en una dotzena d'instal·lacions que apleguen tota la diversitat possible de tractaments terciaris.

20 anys perquè avui l'aigua regenerada sigui reutilitzada amb finalitats diverses per usuaris diferenciats i beneficiaris múltiples. Així hi trobem el reg agrícola, des de vinyes fins a hortes, blat de moro i farratges; el reg de jardineria; el reg de cinc camps de golf (tots els que estan situats a la Costa Brava excepte un, que ja està tramitant la concessió d'aigua regenerada), un Pitch & Putt, i un camp de futbol; la reutilització amb finalitats ambientals al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i a les rieres de Tossa de Mar i Ridaura; la recàrrega planificada d'aqüífers per evitar intrusions salines al Baix Tordera; i finalment tota una sèrie d'usos urbans diversos, que van des de la neteja de carrers i de contenidors de brossa fins al reg de zones verdes, passant per l'aigua que s'utilitza en els dipòsits anti-incendis de les muntanyes de la zona. Tots aquests usos de l'aigua regenerada són una pràctica quotidiana a la Costa Brava, especialment agraïda i paradoxal en èpoques de sequera.

20 anys de reutilització entesa com una eina per a la millora progressiva de la gestió integral del cicle de l'aigua, a nivell local. Eina amb múltiples aplicacions. Tant per produir aigua regenerada per atendre demandes que d'altra manera no es podrien satisfer, com per optimitzar la gestió ambiental d'un territori típic de ribera mediterrània, depurant l'aigua urbana i fent un ús eficient dels nutrients que transporten les aigües residuals. Aplicant aquests nutrients amb criteris agronòmics allà on fan falta i substituint els fertilitzants minerals, o bé disminuint-los tant com ens sigui possible allà on no convenen per raons hidrogeològiques o de risc d'eutrofització. I sempre emprant les tècniques més avançades per evitar els indesitjables i innecessaris riscos sanitaris.

20 anys de planificació de la reutilització a escala local. Una escala -i una idea de la reutilització- que demana un coneixement precís del territori. Un coneixement que s'adquireix recurrent-lo pam a pam. Trepitjant places i carrers, travessant valls i resseguint rieres, enfangant-se en els

aiguamolls i assolellant-se en els terrenys de secà, aguantant la tramuntana i gaudint de la bonança, observant aus, mamífers, peixos, rèptils i plantes, i veient -ai!- com es transforma el paisatge amb noves edificacions. Parlant amb institucions locals, associacions, plataformes, comunitats de regants, veïns, tècnics municipals, regidors i alcaldes, per aprendre de tots ells. I aprenent també amb la pràctica diària de la reutilització.

20 anys millorant progressivament. Equivocant-nos de tant en tant i rectificant. Preguntant-nos en cada nou projecte de reutilització si la situació que en resultarà de la nova realització millora la situació prèvia i si tots els usuaris en sortiran guanyant, sense oblidar-nos -naturalment- dels riscos i dels beneficis mediambientals. Així avancem en la reutilització, a través de l'anàlisi detallada de cada cas i del seu context local. És a dir, aplicant la reutilització quan ens aporta solucions i no fent-ho quan la seva aplicació ens genera problemes, i entre aquests problemes, els econòmics.

20 anys que ens han permès conèixer aquelles personalitats més rellevants en l'àmbit de la reutilització a escala mundial, tot establint magnífiques relacions institucionals i personals amb tots ells. Aquests 20 anys també ens han permès donar a conèixer l'activitat del Consorci de la Costa Brava en l'àmbit de la reutilització en aquest món, avui globalitzat. No puc estar-me d'esmentar-ne uns quants, com a mostra de reconeixement i agraïment. Així, Takashi Asano, present en les primeres i segones Jornades, i premiat l'any 2001 amb l'Stockolm Water Prize, en reconeixement a la seva tasca continuada en favor de la reutilització planificada de les aigües; Pedro Arrojo, present en les Jornades de 1998, Premi Goldman de Medi Ambient l'any 2003 i President de la Fundació Nova Cultura de l'Aigua; Rafael Mujeriego, sempre a punt d'ajudar el Consorci de la Costa Brava, i que a més fou President del Water Reuse Group de la IWA de 1995 a 2000, i també President, des de 2002, del Consell per l'Ús Sostenible de l'Aigua a Catalunya. Esmentar també a Ramon Folch, Miquel Salgot, Joan Gaya, Manuel Suarez, James Crook i Marcelo Juanicó, tots ells professionals de reconegut prestigi. I tants d'altres als qui demano benevolència al no citar-los. I, com no Lluís Sala, ànima de la reutilització al Consorci de la Costa Brava i secretari infatigable durant vuit anys (1995-2003) del Water Reuse Group de la IWA. Aquest grup especialitzat, d'abast internacional, va celebrar el 1st International Symposium precisament a Castell-Platja d'Aro en aquell any 1991 de tan bon record. Un primer simposi internacional que s'estrenava a la Costa Brava i que ha celebrat les successives sessions a Creta (1995), París (2000), Mèxic (2003) i Corea del Sud (2005). És un orgull pel Consorci de la Costa Brava haver pogut col·laborar en l'inici d'un grup especialitzat en reutilització dins la IWA i veure com s'ha anat consolidant en el transcurs del temps.

I 20 anys, *last but not least*, contribuint a una nova cultura de l'aigua que fa de la reutilització, l'estalvi, la gestió de la demanda i la participació ciutadana, els seus principis fonamentals orientats a la sostenibilitat de les polítiques hidràuliques. Aquests principis compartits i practicats dia a dia, juntament amb la certesa de la bondat del principi de subsidiarietat són -tots ells- necessaris per garantir una nova i millor gestió del cicle integral de l'aigua des del territori i per a un territori concret.

Manel Serra
Gerent del Consorci de la Costa Brava
Octubre 2005